

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 47.

V Ptuj v nedeljo dne 21. novembra 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska

Na vseh frontah zmagovito prodiranje. — Italijani razrušili Gorico. Naši letalci nad Verono in Brescia. — Srbi v begu. — Ruska in francosko-angleška ofenziva vstavljena. — Revolucija v Indiji.

Zmagovito napredovanje na vseh frontah, to je signatura dogodkov zadnjega tedna. Ker smo v ofenzivi, tam je vsak odpor sovražnika naravnost brezkoristen. Kjer pa smo v defenzivi, tam se razbije sovražni naval, kakor talovje ob pečini. . . . Ruski ofenzivni poskusi, ki bi imeli biti nekaka pomoč za Srbijo, so se pod ogromnimi izgubami za sovražnika izjalovili. Naša moč na severnem vzhodu je torej neomajena. Istotako stoji stvar z nemškimi armadami, ki stojijo na daljnem zapadu v jekleni borbi z glavno silo angleško-francoskih moči. Velika ofenziva francoskega vojskovodje Joffre se je popolnoma izjalovila in zdaj so pač tudi gospodje v Parizu in Londonu prepričani, da je nemška armada na zapadu nerazrušljiva. Ni čuda, da so pričeli v londonskem parlamentu o miru govoriti ali pa vsaj šepetati. Groza jih je pred porazom, ki so ga sami zanetili. . . .

Naravnost kakor starodavna pesen o antitem junaštvu donijo pa poročila, ki nam prihajajo od italijanske fronte. Vse, kar ima Italija, kar je zbrala v letih svojega hinavskega sovražstva, vse je vrgla proti nam, da bi premagala našo mejo. Ali kakor živo bitje, kakor zatratana zemlja je ta meja, posejana z neštetimi grobovi naroda Efijske. Naši stojijo tam, naši branilci domovja, ki so prisegnili: pot v srce Avstrije vodi le čez naša trupla. . . . Brez izjeme vsi italijanski napadi so končali pod velikanskimi

izgubami za sovražnika brez vsacega uspeha. V divjem srd in obupani jezi so Lahoni vsled tega sklenili, razrušiti belo Gorico s težkimi svojimi topovi; sestrelili so cerkve in samostane, morli otroke in ženske. Ali Gorica je avstrijska, pa če ostane od nje tudi le kup razvalin. Niti košček opeke zadnje goriške koč ne bode v roki Lahov ostal!

Medtem pa se izvršuje večna usoda nad kraljemorilskimi Srbi. Od treh strani prijeti, povsod tepeni, pod velikanskimi izgubami, od vsega sveta zapuščeni, bežijo Srbi proti grški meji in albanskim goram. Usodi svoji zasluženi ne bodejo ušli!

Na političnem obzorju — zlasti glede Grčije in Rumunije — se v zadnjem tednu ni ničesar pomembnega zgodilo. Avstrija v tem oziru ni več nervozna, marveč pričakuje mirno, hladnokrvno odločitev teh dveh držav. Pripravljeni smo na vse slučaje!

Gorica — od Italijanov obstreljevana.

V slepi, blazni jezi nad svojimi dosedanjimi neuspehi proti naši železni fronti, so Italijani pričeli obstreljevati neoboroženo in neutrjeno mesto Gorico. Pobili so mnogo civilnih oseb, razsuli par sto hiš, skoraj vse cerkve in samostane, — vojaškega pomena pa to obstreljevanje nima. Sicer pa je obstreljevanje Gorice tudi naperjeno proti mednarodnemu pravu. Italijani,

ki krvoločni izdajalci, se torej ne smejo čuditi, ako bode naša armada povrnila ednako z enakim. Klin s klinom!

Uradno poročilo o obstreljevanju Gorice se glasi tako-le:

„K.B. Vsled obstreljevanja Gorice se je doslej ubilo 58 civilnih oseb, ranilo 50 in težko poškodovano okoli 300 hiš ter skoraj vse cerkve in samostane.“

V odgovor na to blazno podivjanost so naši letalci že dvakrat obmetali laško mesto Verono z bombami, kakor se poroča z jako velikim uspehom.

Obstreljevanje Gorice.

K.B. Dunaj, 15. novembra. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Obstreljevanje Gorice pričelo je dne 18. oktobra in trajalo z menjajočo intenzivnostjo do danes. Na nekaterih dneh padlo je več kot 100 strel iz vseh kalibrov, zlasti pa težki šrapneli v mesto. Obstreljevanje je pričelo večinoma v prvih jutranjih urah in je doseglo med 3. in 4. uro popoldne svoj višek; proti večeru je potem ponehalo. Glasom uradnih izkazov se je od začetka vojne 58 civilnih oseb ubilo in 50 ranilo, med njimi mnogo otrok. Dvakrat ubil je po en granatni strel po 4 male otroke. Samostan Monte Santo je pogorel in njegova cerkev porušena. Zakristija goriške stolne cerkve je demolirana. Samostan Castagnavizza, zadnje ležišče grofa Chamborda, dobil je več granatnih in šrapnelnih strel;

Schicht-Perilo — Bojno-perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom »Ženska hvala«. Perite dalje kakor obično. Samo malo mila — najboljši Schichtovo milo znamke

»Jelen« — še je potrebno, da se najlepše perilo dobije.

Prištedjuje posel, čas, denar in milo.

Ominol je najboljši sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

461

Dobiva se povsod!

Dobiva se povsod!

streha in slike v cerkvi kakor v samostanu so poškodovane. V sredini mesta ležeči uršulinski samostan je za polovico uničen. V cerkev San Antonio vdarila je bomba letalca skozi streho. Oba kolodvora sta preluknjana od artiljerijskih strelcev. Cerkve v okolici Podgora in Grafenberg, Pevma, San Andrea in Oslavia so popolnoma sestreljene, večinoma pa tudi dotične vasi. V Gorici je najbolj južni del trpel. Tam je le malo zasebnih hiš, ki niso zadete. Okoli 300 hiš je bolj ali manj težko poškodovanih. Vkrasno poslopje avstro-ogrsko banke zadelo je že več krogelj in ga poškodovalo. Zlasti pa je trpela nova okrajna sodnija, ki je bila doslej 10 krat zadeta. Tudi sovražni letalci so mesto večkrat obmetavali. Značilno za italijansko vojevanje je, da je stala na dan Vseh vernih duš na pokopališče vodeča cesta pod artiljerijskim ognjem.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 13. novembra. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Severno-zapadno od Czartoryska smo zopet en sovražni napad zavrnili. Drugače so se vršili le artiljerijski boji.

Italijansko bojišče. Veliki boji na Goriškem, ki so zavzeli nanovo znajaz bitke, trajali so tudi včeraj naprej; zopet je sledil na vsej dosednji bojni fronti napad. Ob upornih napori sovražnika ponesrečili so se pa v trdnem odporu naših, z nedosežnim junaštvom borečih se čet. Tudi toliminsko mostičje stalo je čez dan pod močnim artiljerijskim ognjem. Napad na naše postojanke ob Vršču bil je odbit.

Južno-vzhodno bojišče. Naša Višegradska skupina zavzela je prednje postojanke nasprotnika v spodnji pokrajini Lima. Čez Ivanjico prodirajoče avstro-ogrsko čete priborile so si visočine od Vel. Livade in Crvene Gore. Neka druga skupina je po premaganju vseh vsled sneženja, mraza in visokega gorovja nastalih težav v prostoru med dolino Ibara in Moravico važne visočine Šmrcek in Kosutica v naskoku vzela in nekaj protinapadov zavrnila. Armada Gallwitz priborila si je prelazne visočine v Jastrelac-gorovju in je vjela 1100 Srbov. Bolgarska armada nadaljevala je prehod čez Moravo.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 13. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Balkansko bojišče. Zasledovanje v gorovju se nadaljuje. Prelazne visočine od Jastrebaca (južno-vzhodno od Kruževaca) so od naših čet zavzete. Vjeli smo čez 1100 Srbov in zaplenili 1 kanono.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 14. novembra. Uradno se razglša:

Rusko bojišče. Po nekem vlogu v sovražno postojanko pri Czartorysku vjelo se je čez 1500 Rusov in zaplenilo 4 strojne puške.

Italijansko bojišče. Že ob začetku nove bitke so italijanski vjetniki izpovedali, da se bode mesto Gorico razstrelilo, ako bi se ne posrečilo je vzeti. V istini padlo je že v prvih dneh velikih bojev veliko število krogelj v mesto. Včeraj vzdrževala je sovražna težka artiljerija — preko nepremaganega mostičja — ljuti ogenj na Gorico. Medtem je bilo naprjeno brez uspešno napadalno delovanje Italijanov zlasti proti severnemu delu doberdobske visoke planote. Severno Monte San Michela smo mimogrede frontni koz na sovražnika iz-

gubili. Zvečer bil je s protinapadom zopet nazaj pridobljen. Ostali sunki Italijanov bili so vsi krvavo zavrnjeni. Pred oddelkom južno Monte dei sei Busi in pred goriškim mostičjem je že naš topovski ogenj vsak napadalni poskus preprečil. Več naših letalnih strojev obmetalo je Verono z bombami.

Južno-vzhodno bojišče. Armada Köveß je v uspešnih pogorskih bojih nadalje napredovala. Višegradska skupina se je po ljutih bojih spodnji pokrajini Lima približala. Ob cesti v Javor doseglo se je visočino Karageorgjev-Lanac, v dolini Ibara pa severni del hrbta Planinice. V zgornji pokrajini Rasine šel je vrženi nasprotnik čez Brus in Ploca nazaj. V teh bojih je armada vjela 13 oficirjev in 1200 mož. Armada Gallwitz potiska sovražnika nazaj v dolino Toplice. V zvezi so bolgarske bojne sile povsod v napredovanju.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 14. novembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Rusko bojišče. Pri Podgaciji severno-zapadno od Czartoryska vsilile so nemške čete v ruske postojanke, vjela 1315 Rusov in zaplenile 4 strojne puške. Severno železnice Kowel-Sarny ponesrečili so se ruski napadi pred avstro-ogorskimi črtami.

Balkansko bojišče. Armade Köveß in Gallwitz vrgle so na vsej frontiv deloma trdovratnih bojih nasprotnika zopet nazaj. Vjelo se je 13 oficirjev, 1760 Srbov in zaplenilo 2 strojni puške.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 15. novembra. Uradno se razglša:

Rusko bojišče. Boji pri Czartorysku prinesli so včeraj polni uspeh. Premagani sovražnik bil je pri Styrovem oboku čez reko nazaj vržen. Med svojim hitrim nazadovanjem je nasprotnik vse izgubljene vasi zažgal. S tem so 4 tedenski ljuti in slavni boji za Czartorysk istotako dovedli k nazadovanju Rusov v svoje prvotne postojanke, kakor svoj čas od Rusov polno upanja naznanjeni predorni poskusi pri Sienkowcu ob Strypi. Že včeraj poročani plen se poviša.

Italijansko bojišče. Sovražno napadalno delovanje ob Sočini fronti je včeraj, morda zaradi hudega dežja, vidno ponehalo. V oddelku doberdobske planote pa se je ljuto naprej borilo. Na severni strani Monte San Michele se je Italijanom zopet posrečilo, v neko s težkim artiljerijskim ognjem napravljen verzel naše postojanke vdreti. Močnejše sovražne sile, ki so zvečer severno tega mesta k napadu prihajale, bile so krvavo zavrnjene. Potem je zapričel naš protinapad, ki je izgubljeni frontni kos popolnoma nazaj dobil in sovražniku izredno velike izgube povzročil. Tudi močni italijanski napad proti Monte dei sei Busi se je kakor vsi prejšnji izjalovil.

Južno-vzhodno bojišče. Vse armade zasledujejo. Le mestoma se sovražnik še vstavlja. Naša Višegradska skupina je Črnogorce čez Lim nazaj vrgla ter Sokolovic in vzhodne visočine dosegla. Pri armadi Köveß se je zopet 850 Srbov vjelo ter 2 strojni puške zaplenilo. V dolini Toplice doseženo je Prokuplje.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 15. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. V pokrajini

Smorgon izjalovil se je ruski delni napad pod težkimi izgubami pred našo postojanko.

Armada Linsingen. V zvezi z vlogom v sovražno črto pri Podgaciji napadle so nemške in avstro-ogrsko čete včeraj ruske postojanke na zapadnem bregu Styra v vsej razširjenosti. Rusi so vrženi; zapadni breg je od njih očiščen.

Balkansko bojišče. Zasledovanje se povsod nadaljuje. Včeraj se je pripeljalo v splošnem čez 8500 vjetih Srbov in 12 topov; od teh so vjelo bolgarske čete okoli 7000 mož in zaplenile 6 topov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 16. novembra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Severni oddelk doberdobske planote bil je tudi včeraj pozorišče trdovratnih bojev. Za postojanke na obeh straneh Monte San Michele se bori dan in noč. Na severni strani gore vsilili so Italijani opetovano v naše črte. V večernih urah posrečilo se je pa, da se je sovražnika skoraj popolnoma prepadilo. Tudi bližinski boji v prostoru San Martina trajajo naprej. Pred goriškim mostičjem bil je en sovražni napad na visočino Podgoro zavrnjen.

Južno-vzhodno bojišče. Pri Gorazdi ob črnogorski meji praske. Na srbskih bojiščih gre zasledovanje povsod naprej. Avstro-ogrsko čete zavzele so pokrajino od Uvaca, Cigoto Planino in visočino Javora. Neka nemška kolona generala Köveßa vjela je, na obeh straneh od Kraljeva v Novipazar vodeče ceste prodirajoča, Usce v svojo last. Bolj vzhodno prodirajoče avstro-ogrsko sile prekoračile so pri Babici cesto Raska-Kursumlje in vzele v naskoku srbske utrdbe na gori Lucak. Pri temu se je vjelo 3 oficirje, 110 mož in 1 strojno puško. Nemške in bolgarske divizije približujejo se od severa in vzhoda cestnemu vozlju Kursumlje.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 16. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Trije poskusi Francozov, iztrgati nam zopet dne 15. t. m. severno-vzhodno od Ecurie jim vzeti jarek, so se izjalovili. Na ostali fronti razven artiljerijskih in minskih bojev na raznih točkah nič bistvenega. Opetovano obstreljevanje mesta Lens po sovražni artiljeriji doseglo je v času od 22. oktobra pa do 12. novembra 33 mrtvih in 55 ranjenecv med prebivalci. Vojaške škode ni bilo.

Balkansko bojišče. Zasledovanje je v pravem napredovanju. Vjelo se je včeraj čez 1000 Srbov, zaplenilo 2 strojni puške in tri kanone.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 17. novembra. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Nič novega.

Italijansko bojišče. Včeraj se na Goriškem niso vršili nobeni večji infanterijski boji. Tudi delovanje italijanske artiljerije je bilo v razmerju s prejšnjimi dnevi znatno manjše. Položaj je na vsej južno-zapadni fronti nespremenjen. Predvčerajem obmetalo je eno naših letalnih brodovij Brescio z bombami. Letalci zamogli so velike požare opazovati. Vsi letalni stroji so prišli gladko nazaj.

Južno-vzhodno bojišče. Ob meji sandžaka boreče se c. in kr. čete vrgle so zadnje črnogorske zadajšnje oddelke čez Lim nazaj. Zasledovanje Srbov se povsod nadaljuje. Proti Sjenici prodirajoča avstro-ogrsko kolona vrgla je sovražnika iz njegovih močno branjenih pogorskih postojank severno od Ja-

ora. Nemške čete generala pl. Köveß stale včeraj pol dnevnega marša od Raske oddane. V Kursumlju prišlo je do krajevnih bojev. Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fol.

Nemško uradno poročilo od srede.
K.B. Berlin, 17. novembra. (W. B.) Iz velikega glavnega stana se poroča: Zapadno bojišče. Razven artiljerijskih in minskih bojev na posameznih točkah fronte ni ničesar pomembnega poročati.

Vzhodno bojišče. Rnski razruševalci obstreljevali so včeraj na severnem koncu Kuranda Petragge in pokrajino južno-zapadno od njega. Drugače je polžaj nespremenjen.

Balkansko bojišče. Zasedovanje v gorovju napravilo je nadaljne dobre napredke. Srbi se niso mogli nikjer besede vredno vstati. Čez 2000 Srbov, 1 strojna puška in 2 topova ostalo je v naši roki.

Vrhovno armadno vodstvo.

Bolgarsko uradno poročilo od 13. t. m.
A. T. B. Po padcu trdnjave Niš šli so Srbi na levi breg Morave nazaj in so porušili vse mostove. Reka je tukaj 150 do 200 metrov široka in 2 metra globoka. Naslonjeni na utrjene in s težko artiljerijo oborožene postojanke trudili so se Sbi, v ljutih, z velikimi bojnimi silami izvršenih protinapadih našim četam prehod čez reko braniti. Kralj Peter je prisostvoval tem bojem. Tekom zadnjih dnu zlemlje so bolgarske čete obupani odpor Srbov in so prišle konečno na levi breg reke. Danes so prišle čete v Prokoplje, kjer so zaplenile 6 bavbi in drugi vojni material ter vjele 7000 Srbov. Na kolodvoru Grejac zaplenili smo 150 vagonov. V noči od 12. na 13. t. m. poskusili so Francozi, napasti naše oddelke na desnem bregu Vardarja. Naše čete so napravile ljute protinapade in so jih vrgle na desni breg Karuza nazaj. Pri temu so Francozi izgubili 2 strojni puški s konji, 2 pogorska kanona in 56 mož vjetih, med njimi 3 oficirje.

Bolgarsko uradno poročilo od 14. novembra.

K.B. Sofija, 15. novembra. Na vseh frontah razvijajo se operacije za nas ugodno. Pri Prokuplju zaplenile so naše čete 480 kišt artiljerijskih krogelj, 220 kišt patron, 12 vagonov z raznim vojnim materijalom in en park s 16 pontoni. — Naš protinapad ob zapadnem Karazu (Crna Reka) južno Velesa (Köprülü) končal je bil s tem, da so bili Francozi popolnoma na vzhodni breg reke nazaj vrženi. Naše čete vzele so v naskoku s nezadržljivo silo pod zvoki narodne pesni „Šumi Mrica“ močno utrjene francoske postojanke.

Bolgarsko poročilo od 15. novembra.

K.B. Sofija, 16. novembra. (Poročilo bolgarskega generalštaba.) Na vseh frontah razvijajo se operacije za nas ugodno. Pri napadu na Kebane (20 kilometrov južno-zapadno od Leskovaca) smo 170 Srbov vjele in zaplenili mnogo vojnega materijala. Boji trajajo naprej.

Naši letalci nad Verono.

Glasom zadnjih poročil izvršil se je prvi napad avstrijskih letalcev na italijansko mesto

Verono v jutru dne 14. novembra. Letalci so vrgli 15 bomb na raznih točkah mesta zlasti na Piazza d'Erbe. Ena bomba je ubila 18 oseb. Laški listi pravijo, da je bil napad od megle pospeševan. Trije letalni stroji so stopili v akcijo, od katerih je vsak 5 do 6 bomb vrgel. Ubitih je bilo 30 oseb, 20 težko, 19 pa lahko ranjenih. (To je odgovor avstro-ogorskih letalcev na barbarsko italijansko obstreljevanje neutrujenega mesta Gorice. Op. uredništva).

Oko za oko, bomba za bombo.

Vojni tiskovni urad nam je poslal članek, ki ga čitateljem priporočamo v premišljevanje. Glasi se:

Skoro poldrugo leto je preteklo, kar divja z brezusmiljeno strahovitostjo vojna po svetu in tepta neusmiljeno blagor milijonov rodbin, spreminja v prah in pepel pred kratkim še cvetoča mesta, trge in vasi ter sila vse čustvovanje in mišljenje pod svojo železno zapoved, stori sovražniku tem večjo škodo. — Prav ta svetovna vojna, v katero so stopile države in narodi z vso silo in katere smoter torej ni premaganje kake armade, ampak premaganje celega državnega telesa, je pokazala vojno v njeni pravi furiji obliki, ki jo je smatralo v mirovni kongresih in predlogih za razsodišča v goľufivo mirnost zazibano človeštvo za že davno premagano. Skoro poldrugo leto krvavega časa bi pač lahko začostovalo, pripraviti svet do spoznanja, da ni vojna ukročen lev, nego divja bestija, ki vse razbije in razdere, kar ji pride pod njene grozne kremplje. Italijani so si hitro pridobili to spoznanje, ko se je žalostno izjavila njihova prazna vera, da je njihova vojna proti Avstro Ogrski nenevaren vlom v nezastraženo hišo. Bombardirali so brez obzirov cerkve in samostane, bodisi iz vojaške potrebe ali iz prešerne besnosti razdirati. Njim ni bila genevska zastava goriških bolnišnic znak pribežališča za ranjence, ki si ne morejo pomagati, nego primeren cilj za njihove topničarje. Njihovi pilotje so neizbiraje metali bombe na odprta mesta in so se malo brigali za to, če so bile poškodovane žene in otroci ali vojaki, ki se niso mogli braniti, ali umotvori v gradovih in v privatnih poslopih. Zdaj pa, ko je med mnogimi bombami, padlimi na vojaške objekte trdnjave beneške, ena padla tik poleg njih in poškodovala Tiepolove freske, upije italijansko časopisje proti barbarom. Italijani, ki so nam napovedali vojno, naj imajo pravico, storiti nam vsako škodo, mi pa njim ne. Kolika je besnost, da si mi, barbari, dovoljujemo smatrati vojno za borbo z enakimi pravicami.

Na čast človeškemu razumu naj bo priznano, da Italijani svoje ogorčenje le hlinijo, da bi se špekuliralo na mišljenje barbarov, katerim so bili zakladi umetnosti vedno svetinje. To bi jim pač ugajalo, da bi pustili v prihodnje v miru njihova vojaška oboroževališča iz bojazni, da bi ne poškodovali kakega umotvora. Te sentimentalnosti so nas naši sovražniki temeljito odvadili s tem, da se v tej, nam vsiljeni vojni niso ustrašili nobenega sredstva, ki bi nam moglo po njihovem mnenju le kolikšak škodovati. Oni so nam šele azodeli popolni pomen svetopisemskih besed: „Oko za oko, zob za zob“. Tisti sovražnik pa, ki se je najprej odtegnil zavezniški dolžnosti, da bi navidezno kritični uri vrgel hinavsko krinko od sebe in nas kakor zaplotnik zavratno napadel, je izgubil pravico do kakršnekolik obzirnosti. Mi nismo zapletli v vojno te dežele, ki hrani tako bogato število umetniških zakladov in zato moramo od-

kloniti vsako odgovornost, če ji nastane vsled vojne kaka škoda. Čutimo idealno izgubo, ki zadene ves civilizirani svet z uničenjem umotvorov, našo bolest pa blaži dejstvo, da ima sovražnik materialno škodo, če mu vojni dogodki uničijo dedščino velikih prednikov, dedščino, ki mu je ljaba in draga ne toliko iz navdušenja za umetnost, kakor kot izdaten vir napitnin in kot sredstvo za privabljanje tujcev. Upitje italijanskega časopisja kaže, kako v živo so zadeti vedno dobro računajoči Italijani, če je njih tajska industrija kolikšak oškodovana. Upati je, da pokaže to našim vojakom pot, kako odgovarjati na napade Italijanov na naše odprte kraje in bolnišnice. Naše žene in otroci, naši ranjenci, ki si ne morejo pomagati, so nam dosti ljubši, kakor mrtvi umotvori, naj bodo še tako velike vrednosti. Naj se nežnočutni svet ogorčuje nad barbari, če ne ostanejo dolžni primerne odgovora za zločine. Oko za oko, bomba za bombo. Ni naša krivda, da umetniški zakladi Italije v času najbrezobzirnejšega boja nimajo čuvarjev, vrednih njihove visoke kulturne naloge. Kdor sedi v etekleni hiši, ne sme začeti s tem, da ubija okna svojega sčesda.

Potopitev „Ancona“.

K.B. Dunaj, 13. novembra. Uradno se razglaš: O potopljenju italijanskega parnika „Ancona“ se razširjajo, kakor ni bilo drugače pričakovati, s strani sovražnega časopisja huj-skaška in neresnična poročila. Dogodek se je izvršil tako le: Podmorski čoln je vstrelil enkrat v svarilo pred zaporu parnika, nakaar je ta bežal v polnem teku. Tako je sledil navodilu, katero je bilo uradno dano vsem italijanskim parnikom ob izbruhu vojne, da naj, ako jih hoče vstaviti kak sovražen podmorski čoln, kakor je njegova pozicija, ali zbežijo ali se zakadijo v čoln. Bežeči parnik je zasledoval podmorski čoln in ga obstreljeval, parnik se je ustavil, ko je bil parkrat zadet. Da zapustijo parnik, na katerem je nastala največja panika, je bilo dovoljenih 45 minut. Kljub temu so spustili s parnika samo del rešilnih čolnov in zasedle so jih po večini osebe posadke, ki so odveslale s prvimi čolni kar najhitreje daleč proč. Velik del čolnov, ki bi bili zadoščali za rešitev vseh, najbrže ni bilo zasedenih. Po 50 minutah približno se je moral podmorski čoln umakniti pred neko hitro se bližajočo ladjo in je torpediral parnik, ki se je potopil šele po daljnjih 45 minutah. Ako je pri tem obilo potnikov zgubilo življenje, je krivda radi tega le na posadki, ker je parnik bežal, namesto da bi se bil vstavil na svarilni strel, in je tako prisilil podmorski čoln, da je streljal, in ker je posadka potem mislila le na svojo rešitev in ne na rešitev potnikov, za kar je bilo obilo časa in sredstev na razpolago. Da bi bil podmorski čoln streljal na polne čolne in na osebe, ki so plavale po vodi, to je tendenciozna izmišljotina, že ker je za podmorski čoln municija mnogo predragocena. Ko se je parnik vstavil, se naravno ni več streljalo nanj. Poveljništvo mornarice.

Konec izdajalca.

Bolgarsko uradno poročilo od 13. t. m. pravi:

Prvi srbski regiment deželne brame se je uprl in je ubil svojega poveljnika, oberstlajntanta Pribičevića, enega glavnih povzročiteljev zarote za umor nadvojvode prestolonaslednika Franc Ferdinanda. Regiment razkropil se je potem v okoliških vaseh

(Božja kazen! Pribičević bil je rojen

Zahteva naj se

ako se hoče imeti najboljše izdelke, vedno take, ki so se že skozi leta obnesli. Posnemanja, zlasti v podobnih zavojih, naj se v lastnem interesu zavrne. Izdelki, ki so se vsled svoje odlične kakovosti in svoje popolne zanesljivosti skozi dolga leta obnesli ter imajo svetovno ime, so

dr. Oetker'jev „Backin“

(prašek za peči)

dr. Oetker'jev pudding-prašek

dr. Oetker'jev vaniljin sladkor.

v Zagrebu, torej avstro-ogrski podanik. Bil je kot avstrijski oficir tudi v Gradcu znan. Pozneje je svojo avstrijsko domovino izdal; dezertiral je in se podal na Srbsko, kjer so ga seveda z odprtimi rokami sprejeli in je hitro kot srbski oficir avanziral. Pribeževič je bil duša one grozovite zarote, ki je končno v Serajevu umorila nadvojvodo Franca Ferdinanda in njegovo soprogo ter je s tem tako rekoč dala neposredni vzrok za svetovno vojno. Pribeževič je potem postal na Srbskem — v deželi morilcev! — še slavnejši. Postal je obarstlajtnant in poveljnik deželnoobrambenega regimenta. Ali zdaj, ko se bliža kraljemorilski državi konec, dosega je tudi tega izdajalca zaslužena kazen. Lastni srbski vojaki so se uprli in so ga ubili. Morda je to bolje zanj, kajti — škoda bi bilo štrika, s katerim bi ga bili naši vojaki na prvo drevo obesili, ako bi jim prišel v roke. Op. ur.)

Prosta Donava.

K.B. Orsova, 15. novembra. Danes so prve tri tovorne ladje iz Bolgarije, naložene z žitom, vozeče Donavo navzgor, prišle skozi Orsovo.

Srbi izpraznijo Monastir.

Pariški „Temps“ poroča iz Salonika: Srbi se pripravljajo na izpraznenje Monastirja. Vladina blagajna, tobačna režija ter vsi važni arhivi so bili že v Saloniki prevoženi. Družine konzulov, srbskih ministrov in boljših dostojanstvenikov podaliso se v Florino. Za odpotovanje konzulov je pripravljenih 4 avtomobilov. Srbska pošta ostaja v Florini in se od tam po avtomobilih v Monastir spravlja. Srbsko umikanje proti Novipazarju se godi pod izredno težavnimi okoliščinami. Težki topovi Srbov obtičijo v globokem blatu slabih cest. Srbi upajo, da jih bodejo preživljali Italijani čez San Giovanni di Medina, kadar bode njih armada v Albaniji skupaj zbrana. Zavezniki skrbijo, da se glede dogodkov v Saloniku varuje najstrožjo tajnost. Vse sumljive osebe se je izgnalo.

Kaj bo z Grško?

Kakor znano, sta na Grškem dve struji; ena, katere vodja je od Angležev podplačani bivši minister Venizelos in ki hoče na vsak način, da bi se Grčija udeležila vojne proti nam in našim zaveznikom. In druga struja, ki hoče varovati popolno nepristranost. Tej pametni struji je vodja sam kralj Konstantin in večina oficirjev. Kakor znano, je grški kralj Venizelos kot ministerskega predsednika odpustil. Novo nepristransko vladno pa je zopet Venizelos, ki ima v deželi še jako veliko vpliva, razrušil. Zdaj je kralj zbornico razpustil in se bodejo nove volitve šele decembra meseca vršile. Do tega časa je tedaj izključeno, da bi Grčija stopila na stran naših sovražnikov. Sicer je pa itak od pametne politike grškega kralja Konstantina pričakovati, da ne bode zašla ta država na pot tistih, kateri si morajo vendar iz usode umirajoče Srbije kaj priučiti. Grčija zamore edino v prijateljskem razmerju z Bolgarijo in njenim mogočnim zaveznikom boljše bodočnost doseči.

Ruski proračun in novi davki.

K.B. Ruski proračun za l. 1916 kaže: redni dohodki 2.914.083.005, izredni pa 330 milijonov 882.192 rubljev; redni izdatki 3.174 milijonov 124.091, izredni izdatki pa 76 milijonov 791.100 rubljev. Skupni primanjkljaj znaša 327 milijonov rubljev, ki se bodo s kreditnimi operacijami krili. Uvedlo se bode tudi splošni dohodninski progresivni davek, reorganiziralo kmetijske in zemljiško-davčne določbe in uvedlo končno tudi začasni vojni davek za osebe, ki so proste vojne službe.

Japonci širijo revolucijo v Indiji?

K.B. Frankfurt a. M., 16. novembra. „Frankf. Ztg.“ objavlja sledeči brzjov svojega poročevalca iz Amsterdama: Od izborne podu-

čene strani izvem, kar v angleška vlada že dolgo, da japonski odposlanci prekucijsko gibanje v Indiji pospešujejo. Vest, da se je japonski ministerski svet s položajem v Indiji pečal, je vsled tega v angleških vladnih krogih najživahnejše vznemirjenje povzročila. (Angleži so Japonce kot „prijatelje“ in „zaveznike“ poznali. Zdaj pa jim hočejo ti zavezniki v juho pljuniti. Rumeni lopovi so tega zmožni. Op. uredništva.)

Dvajset zračnih napadov na Anglijo.

Zanimivo je, da je nemška zračna flotila že dvajsetkrat uspešno angleško ozemlje napadla. Dne 15. januarja 1915 poleteli so „Zeppelin“ prvič v Yarmouth, Sandringham, Kings, Lyun, Sherringham in Cromer. Uničili so le v Yarmouthu več kot 70 hiš in mnogo mornariških naprav, v Kingsu 150 hiš in vodovod; v ostalih krajih pa so istotako povzročili požare in veliko materialno škodo. Dne 12. marca sledil je napad na pristanišče Londona, katerega so dne 14. aprila ponovili. In tako je šlo naprej: dva napada v aprilu, štiri napadi v maju, trije v juniju; v juliju le eden, pa jako uspešni napad, pri katerem so „Zeppelin“ celo angleške bojne sile v moči večih križark in torpednih čolnov ter velikih letal nazaj pognali. Avgusta in septembra so se vršili tudi po trije napadi. Najuspešnejši napad pa se je vršil v noči od 13. na 14. oktobra. Glasom zajamčenih poročil iz zanesljivega vira postalo je več kot 1000 oseb v Londonu žrtve tega napada, več kot 100 poslopij je bilo močno poškodovanih ali požganih, vojaškim namenom službo naprave težko zadete. Flieg', Zeppelin, flieg'...

(Pogosto nastopanje) prsnih bolečin pri mnogih osebah je posledica tega, da se prsa vedno zapira pred svežim zrakom. Take bolečine se označuje opravičeno „boleznih obleke“. Ako bi bila prsa opetovano neoblečena, bila bi cirkulacija krvi živahnejša in bi bolečine kar ne dopuščala. Brez dvoma so tudi pri neoblečeno živčnih narodih prsne bolečine redkejše. Da se otrjenje prs povzroči, priporoča se vsakdanje masaže zgornjega trupa s Fellerjevim bolečine odpravljajočim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. „Elza-fluid“. Ta oživlja cirkulacijo krvi in otrja proti menjavni temperaturi. Taka umivanja z „Elza-fluidom“ učinkujejo pri osebah, ki imajo večkrat prsne bolečine, blagodejno. 12 steklenic tega dobrega domačega sredstva pošilja povsod franco za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg stev. 241 (Hrvatsko). Priporoča se, naročiti obnem Fellerjeve mlo odvajalne Rhabarbar-kroglice z zn. „Elza-kroglice“, 6 škatlic za 4 K 40 vin. franko. Ta dva izbora domačega sredstva bila sta na mnogostevlinih razstavah premirana in s tisočimi zahvalnimi pismi čaščena ter sta vedno zanesljiva. Vedno naj bi bila v hiši. (t)

Izpred sodišča.

Težko kaznovani vojni liferant.

Gradec, 15. novembra. Pred c. in k. sodnijo vojaškega komanda v Gradcu se je danes razpravljalo proti lastniku prodajalne mleka Karlu Neddermeyer zaradi zločina po § 502 v. k. p. Predsedoval je sodnji oberst Schrotz, razpravo je vodil hauptman dr. Makula, vojaški pravdnik pa je bil dr. Eisdle. Javna sodba po tajni razpravi, ki je celi dan trajala, se je glasila na 6 let težke ječe, poostrene z enim trdim ležiščem vsaki mesec ter na degradiranje od gefreiterja na infanterista. (Obtoženec bil je od vojaške službe za vodstvo svoje trgovine oproščen.) Kot olajšalno se je smatralo dobro ime obtoženca in njegovo priznanje, kot obtežilno pa vojni čas. V vtemeljevanju sodbe se je reklo, da je obtoženec kot vodja trgovine, katere dobiček jemlje za se, za vse dogodke v trgovini odgovoren. Obtoženec ni samo na zasebne kupce in prodajalce posneto kot polnovredno mleko oddajal, marveč je tudi vojaško intendanco z dobavo slabega, posnetega mleka na vojaške bolnišnice oskodoval. Ranjenim in bolnim je množina in dobrot mleka predpisana. Oddano posneto mleko je tako, ki je svojo redilno vrednost deloma izgubilo. Obtoženec je torej zaupanje vojaške intendance zlorabil; zaradi tega se je to visoko kazeno določilo. Kazenska mera za zločine po § 502 v. k. p. leži med 5 do 10 let. Obtoženec je naznanil potom svojega branitelja pritožbo.

Santa Lucija.

Prinašamo v italijanskem izvirniku ter v enostavnem slovenskem prevodu zanimivo pesen, ki jo zdaj naši vojaki in tudi civilno prebivalstvo na južnem zapadu prepevajo. Pesen, ki s posebnim humorjem zasmehuje izdajalske Italijane, se poje po znani melodiji „Santa Lucia“ in bode cenjene čitatelje gotovo vrlo zanimala. Evo jo!

Sul mare vigila
La nostra flotta,
Sul Krn l'armata
Vince la lotta;
Evviva l'Austria
E l'Ungheria,
Santa Lucia, santa Lucia!

Vicin l'Isonzo
Sta Emanuele
Col naso in aria
Guarda le stelle:
Lasciami entrare,
Gorizia mia!
Santa Lucia, santa Lucia!

E Gabriele
Ha la chitara
Canta la solita
Canzone amara:
Vieni Trieste
Igrata fia,
Santa Lucia, santa Lucia!

Anche Cadorna
Canta in terzetto,
Guanta le lagrime
Col fazzoletto:
Perchè non vieni,
Vittoria mia,
Santa Lucia, santa Lucia!

E in coro cantano
Garibaldini:
Siamo briganti,
Tutti assassini;
Di questi monti
Scampemo via,
Santa Lucia, santa Lucia!

E fra le nuvole
In un frenato
Pallone dindola
Un bel soldato:
Vedi in Italia
Gran carestia,
Santa Lucia, santa Lucia!

Tutti i malani
Tifo e colera,
Balle nemiche
Ne buta in terra;
Ah, mutandine,
Dissenteria,
Santa Lucia, santa Lucia!

E siora Elena
A Mramare
Un bagno tiepido
Vorrebbe fare;
Un pescecane
Ahi, mamma mia!
Santa Lucia, santa Lucia!

E Salamandra
Con sior Sonnino,
Corrono al fronte
Na non vicino:
Siamo nemici
D'artiglieria,
Santa Lucia, santa Lucia!

Emanuele,
Ben disperato
Dice: «Cadorna,
Divento mato;
Tornemo a Napoli,
In osteria!»
Santa Lucia, santa Lucia!

Passar l'Isonzo,
Se un osso duro;
Su le montagne
Se troppo scuro:
Mai più non vedo,
L'Austria-Ungheria,
Santa Lucia, santa Lucia!

Arrivederci,
Cari Italiani;
Forse a Milano
Oggi o domani
Verremo a prendere
La Lombardia!
Santa Lucia, santa Lucia!

Straži na morju
Naše brodovje,
Na Krnu pobija
Sovražno rogovo!
Živla Avstrija
In Ungerija!
Santa Lucia, santa Lucia!

Tik tam ob Soči
Emanuel zdihuje,
In z nosom on kvišku
Zvezde opazuje:
Dovolj da vstopim,
Gorica mila!
Santa Lucia, santa Lucia!

Is Gabriele
Nosi kitaro,
Tužno prepeva
Svojo pesmico staro:
Pridi, oj Trst,
Za te se pobija!
Santa Lucia! Santa Lucia!

Tudi Cadorna
Prepeva v tercetu
Z robcem si solza
Nabira v arzetu:
Zakaj nisi nagnila
Se mi zmaga, ti mila!
Santa Lucia, santa Lucia!

In v koru prepevajo
Garibaldini:
Mi smo vlomilci,
Vkup vsi morilci,
Zbežimo od teh hribov
Že je zdaj sila!
Santa Lucia, santa Lucia!

In v zrakoplavu
Med temnim oblakom
Ki se vzdiguje
Z vrlim vojakom:
Glej, v Italiji
Je strašna draginja!
Santa Lucia, santa Lucia!

Legar in kolera
In druge bolečine
Kroglice sovražne
Ob tla so nas bile...
Ah, moje hlače —
Disenterija,
Santa Lucia, santa Lucia!

In lepa Elena
V Mramaru
Kopala se rada
Ob solčnem bi žaru!
Ah — moja mamica:
Morska zver tam je b'la!
Santa Lucia, santa Lucia!

In Salamandra
Z gospodom Sonnino
Bežita v vrste
A ne — v bližino:
Ker njih neprijatelj
Je artiljerija!
Santa Lucia, santa Lucia!

Emanuele
Pač slabe je volje
In reče Cadorni:
Znoret je boljše,
Ajdiva v Napoli!
Tam je oštarija!
Santa Lucia, santa Lucia!

Pregaziti Sočo,
Huda težkota,
Tamkaj v gorovju
Je grozna temnota,
Nikdar več videl te
Avstrija-Ungerija —
Santa Lucia, santa Lucia!

Torej na svidenje
Dragi Italijani,
Mogoče že danes
Ali jutri v Milani,
Tamkaj se snidemo
Le naša je Lombardija!
Santa Lucia, santa Lucia!